

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Árjegyzék:
 Előfizetés: 12 korona
 Helyi elosztás: 10 korona
 Külföldi elosztás: 15 korona

Felolós szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Ráczló József.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A javulás felé.

Írta: **Kunz József.**

— jan. 17.

A közgazdasági élet felületes megfigyelői csodálkozással látják azt a szinleges ellentmondást, mely közgazdasági vezérferfiaink optimisztikus kilátásaiban egyrészt és másrészt a nyerstermények árának szédületes emelkedésében nyilvánul. Amíg az osztrák Pranger és a magyar Lán-czy, igaz ugyan, hogy a pénzügy-teret egyoldalú megfigyelési örtor-nyáról ítélve, egy fokozott közgaz-
 dasági tevékenységet és egy általános javulást helyeznek kilátásba; míg szavaikkal arra engednek kö-
 vetkeztetni hogy pénzügytereteink pénzgyűjtő hivatásuknak határához érve most már közgazdasági életünk kiszáradt ereibe akarnak vért átvinni — addig Amerikából riasztó híreket röpitenek világgá, melyek a nyerstermények félelmetes áremel-
 kedéséről adnak számot.

A nyerstermények áremelke-
 désből kiváló módon jut vezérsze-
 repre a pamut, mely a mult évhez képest körülbelül 70 százalék ár-
 emelkedést mutat.

Az előző baisse-mozgalom egy-
 szerre tartózkodó magaviseletre kész-
 tette az amerikai plantage tulajdo-
 nosokat és az a körülmény, vala-
 mint a természeti viszonyok okoz-
 ták, hogy a mut évadban ki nem
 elégitő pamutterméssel álltunk szem-
 ben, alig 10 millió bállal, történt
 pedig ez a dolog éppen akkor, mi-
 kor a világpiac helyzete a techni-
 kai haladás szédítő eredményeinél
 fogva csodálatos módon fokozta a
 pamutszükségletet. Az ugynevezett
 mercerizáló eljárás a kikészítés egy
 olyan módját teremtette, mely a
 pamutnak selyemszerű fényt adott
 és amely a pamutot a finomabb
 használati cikkek számára alkal-
 massá tette. Ez, valamint egyéb kö-
 rülmények okozták, hogy a termés
 és a szükséglet között körülbelül
 2—3 millió bál deficit mutatkozott,

a minek folytán beállt az áremel-
 kedés, mely hatásait a kész gyárt-
 mányánál is éreztetni fogja. El va-
 gyunk készülve a kész gyártmány
 árának 15—20 százalékkal való
 emelkedésére, aminek szomorú kö-
 vetkezményeit Magyarország annyih-
 an fogja érezni, hogy évente 70,
 100 millió koronával többet fog
 adózni Ausztriának.

A pamut domináló jelentősége
 mellett a világpiacon, el kell tör-
 pülnie a lennek, de mégis figye-
 lemreméltó momentum az, hogy a
 trautenau határozat értelmében a
 lenfonal árának is 20 százalékkal
 kell emelkedni, ami a kész gyárt-
 mány 8—10 százalékkal való emel-
 kedését vonja majd maga után.

Éppugy el vagyok készülve a
 gyapju és selyemben beálló áremel-
 kedésre is, ami ha nem is oly lé-
 nyeges ugyan, mint az alább emli-
 tett két cikknél, mégis mindenesetre
 a fogyasztóra hátrányosan fogja be-
 folyásolni az e cikkekbea való kész
 gyártmányok árát.

Ezek előrebocsátása után talán
 paradoxonnak fog feltűnni az a né-
 zetem, hogy csatlakozom azok vé-
 lelményéhez, akik mindennek dacára
 közgazdasági viszonyaink javulását
 tartják megokoltak. Amidőn e vé-
 lelményemnek adok kifejezést, egy-
 szersmind utalok arra a tapasztalati
 tényre, hogy a nyerstermények ár-
 nak emelkedése maga után vonja
 rendesen a technikai versenyképes-
 ség feleségzését, aminek előnyeit a
 kereskedő, de részben a közönség
 is meg szokta érezni. De ettől el-
 tekintve kifejezést kell adnom azon
 véleményemnek, hogy a pamutban
 való áremelkedés lökészerűen maga
 után fogja vonni az összes nyers-
 termények árának emelkedését, a
 minek előnyeit bizonyos tekintetben
 Magyarország is meg fogja érezni.
 Azok a viszonyok, melyek a nyers
 pamut árát fontonként 2 és háom-
 negyed penceről 7 pence emelték,
 nem izolált jelenségek, hanem oly
 okoknak köszönhetik létezésüket,

melyek a nyerstermények árát az
 egész vonalon fel fogják emelni.

Az áremelkedések, amint már
 előbb kifejtettem, ugyan egy na-
 gyobb összeget fognak Ausztriába
 kivinni, de részbeni kárpótlást nyuj-
 tani fog ezért a többi nyerstermény
 áremelkedéséből Magyarországra eső
 haszon, valamint az a körülmény,
 hogy iparunk és kereskedelmünk
 éppen a drágulás által fokozott te-
 vékenységre lesz serkentve. Magyar-
 országon jelek mutatják, hogy a
 nyerstermények áremelkedése da-
 cára a stagnáció hét sovány eszten-
 dejére a felvirradás korszaka fog
 következni. Az állami élet gépezete-
 nének megakadását fel fogja váltani
 a friss fejlődés korszaka, mely
 gyógyító hatással lesz az utóbbi
 időben megrokkant iparunkra és
 kereskedelmünkre. A pénzesatornák
 újra ki fognak nyilni és meg jön
 a vállalkozási kedv, melynek ered-
 ménydus működését nem befolyá-
 solhatja a nyersanyagára.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítók telefon jelentése. —

Budapest, jan. 16.

A Ház mai üléséről előrelátható
 volt, hogy nem fog nagyobb eseménye-
 ket fölszínre vetni. A napirend első ré-
 sze jegyző és bizottsági tagok választá-
 sával fog elmúlni. A második része az
 ujoncmegajánlási törvényjavaslat folyta-
 tólagos tárgyalása, vagyis az obstrukció
 folytatása. Ilyen program mellett, csak
 természetesen, hogy a színház padjai üre-
 sek s csak az Ugron-párti színjátszók
 várnak amíg Perczel Dezső megnyitja az
 előadást.

Tíz óra után néhány percel hát,
 megcsendül az elnöki csengő. Perczel
 Dezső nyitja meg az ülést s miután a
 jegyzőkönyv hitelesítése megtörtént, elő-
 terjesztést tesz, hogy Khuen Héderváry
 Károly gróf, Wolfner Tivadar és Baross
 Károly összeférhetlenségi ügyeit, e hó
 30 án tárgyalja az állandó összeférhet-
 lenségi bizottság.

Az interpellációkra negyed három
 órakor tér át a Ház,

Báli idény.

Vásárolja selyemkelme, gaze,
 crépe de chine, csipke ruha
 csipke és szalag-szükségletét,
 báli idényre

Szenásy, Hoffmann és Tsa
 selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz

Elismert legjobb és legszolidabb
 cég, hol az utolsó ujdonságok
 mindig raktáron vannak.

Minták bérmentve küldetnek.

A képviselőház egy jegyzőjének és a bizottságokban hiányzó tagoknak megválasztása következik ezután. A jegyzői állásra Daróczy Aladárt jelölték. A bizottsági tagságra jelölve vannak.

I. Bíráló bizottságba: Molec Dániel, Földmivélsügyi bizottságba: Bazsics Antal, Ivánka Oszkár, Kiss Pál, Gazdasági bizottságba: Konkoly Thege Sándor, Oberth Károly, Igazságügyi bizottságba: Gunther Antal, Morzsányi Károly, Schmidt Károly, Kérvényi bizottságba: Borbély György, Kelemen Béla, Kubinyi Géza, Szentiványi Árpád, Közgazdasági bizottságba: Bathyány Tivadar, Közigazgatási bizottságba: Hammersberg László, Vojnits István, Közlekedési bizottság: Holner János, Vásárhelyi László, Wickenburg Márk gróf, Közoktatásügyi bizottság: Láng Lajos, Sággy Gyula, Munkásügyi bizottság: Rónay Ernő, Naplóbiráló bizottság: Nemes Zsigmond, Szombathy György, Pénzügyi bizottság: Láng Lajos, Véderő bizottság: Apponyi Gyula gróf, Bethlen Balázs gróf, Vízügyi bizottság: Baghy Béla, Fischer Sándor.

A szavazást névszerint ejtették meg. Az eredményt a szavazatok összeszámolása után hirdetik majd ki.

Személyes kérdés.

Bonca Miklós: A miniszterelnök tegnapi beszéde folyamán Rakovszky István közbe szolt s azt kiáltotta szóló felé, hogy a kormány őt huszezer forinttal megfizeti. Szóló kijelenti, hogy a Közgazdasági Lapok című vállalata egy fillér támogatást sem kap a kormánytól. Rakovszky gyanúsítását visszautasítja.

Az ujonc megajánlás.

Hellebronth Géza: A javaslat ellen emel szót. Még ma is Pittreich, közös hadügyminiszter kijelentéseinek hatása alatt áll és csak a parlamenti illendőség tartja vissza, hogy az alkotmánytipró osztrák generális ellen, ne használja a kaszárnyák szótárából vett szavakat. (Derűtség jobbfelől.) Pittreichben a négyszáz esztendő katonai szellem szólalt

meg. Ezután hosszasan fejtegeti Pittreich beszédét. Hosszu és unalmas előadást tart a katonai nevelésről, a nemzeti eszméről pedig akadémikus fejtegetést kért.

A t. ház üres. Összesen husz ember ül a padokban, de Hellebronth nem zavartatja magát. Mint valami nagy, szakállas pók szövi tovább a szavakat a végtelenségig, míg végre lihegve, fáradtan kér tíz perc szünetet az elnöktől, hogy beszédét szünet után folytathassa.

Elnök: Az ülést tíz percre fölfüggeszti.

Szünet után

Okolicsányi László beszél a javaslat ellen.

Ezután a vitát hétfőre halasztották.

Interpellációk.

Az ülés végén

Lendl Adolf a temesmegyei közigazgatási visszaélésekről;

Szederkényi a tapolcai választás, **Lengyel Zoltán** pedig a nagykarolyi választás ügyében interpellált,

Tisza miniszterelnök előzetesen adott válaszával az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

A róm. kath. iskolák kibővítése.

Arlejtés a városnál.

— jan. 17.

A közgyűlés már régebben elhatározta, hogy a felekezeti iskolákra szánt városi segélyből a róm. kath. egyházra eső összegből azok iskoláit kibővíteti. E kibővítés tárgyában tegnap délelőtt a városháza nagytanácstermében a szükséges ipari munkákra a város árlejtést tartott.

Az árlejtés iparosaink igen nagy érdeklődése mellett folyt le tegnap délelőtt s az árlejtésen szám szerint 12 helyi iparos és vállalkozó vett részt.

Az árlejtésen **Oláh Károly** városi tanácsos elnöklete alatt a város nevében jelen voltak még: **Aczél Géza** v. fő mér-

nök, **Roncsik Lajos** v. főszámvevő. dr. **Magoss György** v. főügyész és **Rankai** számvevősegi hivatalnok; a törvényhatósági bizottság képviselőjében **Váczy János** és dr. **Derekassy István**.

A róm. kath. elemi iskolák kibővítési munkálataira . . . 29.889 kor. 78 fill. külön kiadásokra . . . 1393 „ tantermek butorz. pedig 3385 „ van elő irányozva.

A szükségessé vált építkezésekre az alábbiak adták be árlejtési ajánlataikat a lentebb számszerint feltüntetett százalékos engedménnyel:

Harsányi István asztalos, lakatos, mázoló munkáknál enged: 16 1/2 százalékos.

Horváth József ács munkáknál 12 1/10 százalékos.

Marsalkó Mihály és fia ács munkáknál 14 1/2 százalékos

Tóth és Horváth föld és kőmives munkáknál 11 1/2 százalékos.

Tóth és Horváth az összes munkáknál 12 1/2 százalékos.

Kerégyártó Sándor a bádigos munkáknál 10 százalékos.

Blaskovits és Fuksz asztalos, lakatos, bádigos és mázoló munkáknál 12 százalékos.

Biczó Gyula az összes munkáknál 14 százalékos.

Biczó Gyula a kőmives munkáknál 11 százalékos.

Ifj. **Pethő György** az ács munkáknál 16 1/10 százalékos.

Kalasz Kálmán az asztalos munkáknál 19 százalékos.

Csapos János az összes munkáknál 13 1/2 százalékos.

Stégmüller Árpád összes munkáknál 9 1/2 százalékos.

Sipos Bálint a föld, kőmives munkáknál 12 százalékos.

Sipos Bálint az összes munkáknál 12 1/10 százalékos.

Az árlejtés eredményét a bizottság jegyzőkönyvbe foglalta. A főmérnök hivatal pedig majd kiszámítja a legkedvezőbb ajánlatot s ennek előterjesztése után a bizottság javaslatot fog tenni a

Egy borzasztó álom.

Az izr. nőegylet tegnapi estélyéről.

— Pantomimikus tragikomédia 1 felvonásban. — Koholták: Szávay és Faragó. — Szinpadra merete alkalmazta az utóbbi. — A költői részeket kihagyta belőle az előbbi. — Zenéjét és szövegét összekeverte az előbbi és az utóbbi. — Az enyhítő körülményeket előszóban összegezi egy kegyes nagysága. —

Az előszó.

— Elmondta: **Berger Mórné** ónga. —

Hölgyeim és Uraim!

Nekem jutott — mint mondani szokás — a kiváló szerencse, hogy a magyar drámairodalom egy korszakalkotó remekét prológ gyanánt bevezessem.

Ami a korszakalkotást illeti, ez a darab csakis a kőkorszakot alkothatta, mert az utána következő korszakok kétségkívül más jobb darabokat is láttak, különösen a vaskorszak, mely a vasgyárost, a vasembert és a többi vasvegyületeket termette.

A fiatal szerzők a jobb körökhöz tartoznak, emelett helyi emberek is, tehát művük a helyi ipar termékeit megalloztó összes jogokat élvezi. Egyéb élvezetről ne beszéljünk.

Az akadémia a művet nem koszoruzta meg, jóllehet volt még két tartalék koszoruja. De a helybeli színügyi bizottság melegen ajánlotta előadásra minden más színháznak, — a helybelit kivéve.

A mi szalonunk művészeti albizottsága, melynek véletlenül a két szerző is tagja volt, egy olyan ülésen, a melyen csakis ők ketten voltak jelen, heves vita után az összes szavazatokkal hozzájárult a mű előadásához.

Tekintettel az egyhangu határozatra, szalonunk nem zárkozott el a bemutatótól, csak azt kötötte ki, hogy a nagyszámu szereplők egy szót se beszéljenek a darabban.

Szerzők ekkor a siketnémákkal tárgyaltak s kijelentették, hogy e csekély, inkább stiláris módosításoknak magukat alávetik.

A darab eredetileg énekes tragédia volt, 8 felvonásból állott, két előjátékkal és 3 utójátékkal. A rendezőség azonban kissé meghuzta a szöveget, úgy hogy 1 felvonásos tanköltemény lett belőle s mint ilyen kitette az udvarra, hogy lopják el.

Az összes tolvajok megtekintették és nem lopták el.

Közbejött a szoboszlói tüzvész. Titkárunk elvitte s beledobta. A tűz elaludt. —

Reányomattuk Tisza István arcképét s odaadtuk az obstrukció vezérének

azon a napon, mikor a Ház naplót is széttepték. Az obstrukció leszerelt.

Ebből mindannyian azon meggyőződést merítettük, hogy e darab is egyike lehet az emberiség ama közkinésenek, melyek minden körülmények közt fennmaradnak s melyeken az idők vasfoga is kitérik.

A mű belbecséről hosszan lehetne beszélni, de az a kérdés, lehetne-e valamit mondani.

Szerzők azon hitben vannak, hogy drámaírási metódusok forradalmat fog teremteni a színműírás birodalmában s Szofoklesz, Schakespeare, Moliere, Góthe azon óhajt kockáztatják meg mély sirjuk éjjelen: vajha ne is születtek volna, miután ekkép tulszárnyaltattak.

Amint vannak ugyanis, az élet más terein nagy tudományu feltalálók, kik azon török a fejüket és a görebjeiket, hogy ne kelljen az emberiségnek kiló számra enni a húst, kenyeret, tejet, hanem gyűszünyi adagokba szoritani a táplálék kivonatát s azt csak akként adni át a szervezetnek mint a morfiumot, úgy hogy egy lovaskatona a harmincéves háborut egy tarisznya táplálék-esenciával s egy doboz zabkivonattal kényelmesen kiálthassa, — azonképen korszakos szerzőink a drámai esszenciák feltalálásának szentelték nem mindennapi tehetségeiket s odaajutottak, hogy egy három hónapos normális opera, operett, vigjáték, szinmű,

tanáchoz a legelőnyösebb vállalkozásról, melyhez képest fogja majd a tanács továbbbi intézkedéseit az építkezést illetőleg megteszi.

Az árlejtés délfelé ért véget.

EGYHAZ és ISKOLA.

Gyűlés az egyetem érdekében. A létesítendő debreceni egyetem nagy bizottsága f. hó 19-én délelőtt a főiskola dísztermében gyűlést tart.

A zsidó nőegylet bálja.

— jan. 17.

Tegnap volt a zsidó nőegylet bálja a Bikában. Ez mindig esemény a bálók történetében. Mert a nőegylet elmés, ötletes uri asszonyai az összejevetelt a táncot, a tényes bált mindig valami rendkívül élvezetes előadással és oly meglepetésekkel fűszérezik, hogy a közönség évről évre valóságos lázban van, midőn a nőegylet bálja elkövetkezik.

Az idén az a kedves ötlet uralkodott a bálon, hogy a Bika dísztermének négy sarkát s közében a homlokzatát szalonokká alakították, melyekben házi hangversenyeket rendeztek, pompás vendéglátást fejtettek ki a debreceni társadalom előkelő szép asszonyai.

A Bika felső részén színpad állott, melyen a krizantém is pipacs szalon (a Berger, Fischbein családé) rendezett tarka, mulatságos, tréfás játékokat.

A látványos előadások a leányok szalonjában kezdődtek. Popper Klári k. a. volt a költészet, Váradi Ilonka a próza. De ezért a prózáért költővé lett volna bárki s az a költészet még a próza szeretetére is rávette volna a világ bármely ábrándosát. Nem csoda, hogy örömeiben Gyémánt Ilonka és Kardos Margit ez a két viruló fiatal lány, oly szépen táncolt.

Dr. Balkányi Miklósné elnöki szalonjában dr. Balkányi Emilné Bódy Ella énekelt Dóciféle szép nótákat. A terem

tragédia és ballet műsora, mely rendes körülmények között 270 órai szemléletet, ebben 70 órai gyönyörűséget és 200 órai bosszúságot okoz, a három hónapi vegyes műsora képesek 15 perc alatt a saját tárlalmányu kivonati színművészettel színrehozni és pedig úgy, hogy a közönség egész életére megemlegeti.

E feltalálás értékének bámulatosságával csakis a Rádium feltalálása vetekszik, amelyből egy gramm körülbelül ugyanezt a hatást éri el a maga terén s amelynek gyakorlatba vezetése után a jó öreg nap ép úgy nyugdíjba megy, mint a színművészeti eszenczia-raktár elől a sok régi klasszikus.

Az élvezetek birodalmában ezzel a repülés problémája meg volna oldva és ezt a repülést valószínűleg derék szerzőnk fogják a legközelebbi percekben megkezdeni.

A füst nélküli lőpor, a drótnélküli táviridra és a szöveg nélküli szindarab az emberiség haladásának és bolgogításának oly főállomásai, melyek után már csak a pumpolás nélküli nőegyleti közvacsora következhetik, de ennek az ideje megnyugtatóan legyen mondva — még nem érkezett el.

A mi szalonunk nem kis mértékben boldognak érzi magát, hogy ezt a találmányt bemutathatja, mert reméli, hogy véle nemcsak a közönség nagy arányu hálóját érdemelheti ki, de egyszersmind

megett az ő bűvös hangjának zenéjével és a szívek megették igazi gyönyörűséggel.

Ezután a színpadon igen ügyes eleven plakátokat mutattak be Schweitzer Irma és Rózsai, Tafler Gizella, Fischbein Ilonka, Váradi Ilonka, Péterfi Margit, Fisch Margit, Krausz Erzsike és Weisz Ilonka.

Majd a pipacs-krizantém színpad tüneménye, a kis Ernst Irénke perdült a nézők elé s a világ e legfiatalabb és legkisebb pakerinjája remekül táncolt.

Ezután ugyanitt árnyképjáték következett. Szávay bohózatos tréfája, — melynek bevezető prólogusát mai tárcánkban közöljük. Berger Mórné asszony színesen, hatásosan adta elő. Faragó Ö. volt a képmagyarázó s egész nagy társaság mimelte a *Borzasztó álom* hihetetlenül tarka jeleneteit, melyekben a színpad tizenkét ismert darabját mutatták be csufondósan és nagy hahotázás közt.

Végül egy állat-négyes (kutya, macska, tyúk és sertés) énekelt, vagyis ugatott, miakolt, kotkodácsolt és rőfögött kottából, ütemre.

Az előadás óriási sikert aratott.

Ezt a szalonokba elragadó kedves, vendéglátás követte. Berger Jenőné, Lederer Lujza, Berger Vilmosné, Meisels Vilmosné, Kardos Samuné, dr. Balkányiné szalonjai állandóan zsufolva voltak s terülj-asztalok varázs szóra kerültek elé, hogy mindent a lakomázók elé tálljanak, a mi szem-szájnak ingere.

A remekül sikerült mulatságot reggelig tartó tánc követte. Magyariek muzsikáltak jó kedvel, kitűnően.

Méltán illeti elismerés az összes rendezőket, különösen dr. Weisz József főrendező.

A fényes bálon ott láttuk városunk előkelőségeit: Domahidy Elemér főispánt, Bernát Elemér kir. ítélőtáblai elnököt, gr. Degenfeld Józsefet, Rásó Gyula alispánt, Nagy Győző ezredest, dr. Szűts Miklós törvénytudó elnököt, Kretz Richárd alezredest, Kovács József polgármestert, dr. Tóth Aurélt stb.

a Nöbel-díjra is sikeresen pályázhat, ami több koronával fogja a nőegylet jövedelmét gyarapítani.

Nagyságos asszonyaim és nagyságos uraim, engedjék meg most, hogy bemutassam a komprimált színtársulatot, e takaros fiatal embert (fellép az előadó, vén szakállas egyiptomi álomkirály,) aki azért látszik egy kissé idősnek, mert annyi tehetséges ifjúság esszenciázódik művészileg benne, hogy ez a sok ifjúság összetéve az öregség látszatával kacérkodik.

Előadásában annyi ragyogó világosság lesz, hogy a teremben bátran elaludhatnak a lámpák, csak önök vigyázzanak magukra, hogy szintén el ne aludjanak. (A terem elsötétül.)

Előadás után a kritikai vélemények kicserélésére szalonunk igaz, magyar szíveséggel várja önöket. Ugyanott szerzőket eredetben igen mérsékelt díjért fogjuk mutogatni.

Magamat ajánlom. Átadom a teret és a szót,

(El.)

(Ezután megjelenik egy álombeli fehérszakállas ósálak és elolvassa a történetet. A színpad fehér függönyén örült árny-történet kíséri a szöveget.)

Szávay Gyula.

A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Weisz Hermanné, dr. Moskovits Jenőné, Kesztenbaum Józsefné, dr. Popper Alajosné, Fürst Ödöné, dr. Balkányi Miklósné, Mandel Zsigmondné, Péterfi Benőné, özv. Fodor Jenőné, Hirschmann Henrikné, Weisz Lélyné, Roos Gyuláné, Mandelbaum Jakabné, Deutsch Ignácné, dr. Kardos Samuné, Liener Emilné, Auszterlitz Arminné, Gyémánt Salamonné, özv. Friedmann Mártonné, Stark Ignácné, Klein Ignácné, Kupfer Jenőné, Moskovits Józsefné, Tafler Kálmáné, Doctor Arminné, Fürst Béláné, Feuer Emilné, özv. Berger Vilmosné, Lederer Miksáné, Fischbein Ignácné, dr. Popper Mórné, Ernst Vilmosné, Krémerné H. Lili, Jónás Mórné, Stern Izidorné, Schwarc Henrikné, Roos Lipótné, Weisz Zsigmondné, Turai Farkasné, dr. Hegedüs Jenőné, Engel Ignácné, Berger Jenőné, Lukács Arminné, Neumann Joahimné, Weinberger Lajosné, dr. Szász Adolfné, Fisch Lajosné, Szávay Gyuláné, Freund Jenőné, Kain Józsefné, Geiger Simonné, dr. Balkányi Emilné, Falk Lajosné, Hollander Józsefné, Róth Ignácné, dr. Balázs Bertalané, Hajnal Simonné, dr. Török Ferencné, Kun Vilmosné, Keiner Adolfné, Váradi Ignácné, Hevesi Gyuláné, Lefkovits Mártonné, Lefkovits Arthurné, Kandel Ferencné, Mandel Jenőné, Gara Lajosné, Márkus Miksáné, Emerich A.-né, Stein Zsigmondné, Rosenfeld Salamonné, dr. Reichard Manoné, Ranunkel Edéné, Hochfelder Jakabné, Kaufmann Márkné, Schatz Jakabné, Szántó Győzőné, Swarc Vilmosné, Unger Albertné, Winkler Mártonné, Tafler Kálmáné, Szőlőssy F.-né, Berger Mórné, Fisch Lajosné, Falk Arminné, Békés Lajosné, Szőlős Béláné, dr. Bruckner Ernőné, Burger Józsefné, Ganz Bernátné, Hertora Henrikné, Lusztig Károlyné, Rózsa Mórné, dr. Berger Andorné, Ince Gusztávné, Hegedüs I.-né Rózsa Lajosné stb.

Leányok: Ezry Rózsika, Kálmán Helén, Szabó Margit, Krausz Erzsike, Popper Klári, Gyémánt Ilonka, Kardos Margit, Schweitzer Irma, s Rózsika, Tafler Gizella, Fischbein Ilona, Váradi Ilonka Péterfi Margit, Fisch Margit, Krausz Erzsike, Weisz Ilonka, Ernst Irénke, Weisz Berta, Mandelbaum Berta s Emma, Deutsch Irén, s Giza, Weisz Sarolta, Neumann Rózsai, Weisz Ella s Margit Gyémánt Ilonka, Friedmann Margit, Fried Ella, Moskovits Sarolta, Roth Erzsike, Weisz Ilona, Turai Margit, Lukács Erzsike, Neuman Fáni s Kornél, Szeréna, Schwarc Eszti, Nelli, Ella, Deutsch Irén, Haas Olga, Felhő Rózsai, Pollatschek Ella, Róth Cella, Keiner Gizella, Krausz Rózsai, Márkus Irén, Emerich Zelma, Szántó Jolán, Fisch Margit, Hertzko Sárika stb. stb.

Az orleansi hercegi pár.

Alaptalan híresztelések.

Fülöp orleansi herceg és Mária Dorottya főhercegnő, József királyi herceg leányának válási híreről József főherceg udvari köréből a következő értesülést vesszük:

Fülöp herceg és neje, Mária Dorottya főhercegnő házassági viszályáról szóló híresztelések minden alapot nélkülöznek. Ez annál is inkább igaz, mert a hercegi pár

december 27-ike óta, a legjobb egyetértésben az az angliai Wood Norgthonban időzik és bizonyára fogalma sincs ama híresztelésekről, melyek a lapokban láttak napvilágot.

Az Orleánsi hercegi pár annak idején Angliából rövid idő előtt elhunyt Mária Klotild főhercegnő temetésére Alesuthra érkezett és mindenki, a ki akkor a magas házaspárt együtt látta, meg kellett, hogy győződjék arról, hogy a családi békéjüket semmi sem zavarta meg.

Hogy a herceg néha egyedül időzik Angliában, annak oka az, hogy szenvedélyes vadász, ki kizárólag eme passziójának hódol, midőn egyedül adja magát e sportra. Ilyenkor neje rendszeren Alesuthon szokott időzni.

Az újsághírek ama körülményre vezetendők vissza, hogy nemrég a herceget baleset érte, mely alkalommal sokat irtak az esetről. A híreszteléseket legjobban megcáfolja az a hír, hogy a hercegi pár saját jachtján közös utazást tesz, a melynek terve máris meg van állapítva.

Éppen ilyen valótlán az a hír, hogy József főherceg nyugalomba vonul.

H I R E K

* **Istentiszteletok.** Az ev. ref. templomban. Nagyteplomban: Varga Béla theologus. Kistemplomban: Simon Imre s. tanár. Kossuth utcai templomban. Kónya Gábor theologus. Ispotály templomban Németh Vince theologus. Homokkertben: Szele György lelkész, Csapó kertben Kovács János népisk. felügyelő, Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

A róm. kath. templomban. 6 órakor misét mond Ruzska Antal, 7 órakor Szabó István. 8 órakor szt. mise az ifjúság részére. 9 órakor nagy misét mond dr. Wolaffka Nándor v. püspök. Háromnegyed 11 órakor Pák Emil misézik, fél 12 órakor misét mond Nyári Ignácz, 3 órakor litánia végzi dr. Wolaffka Nándor v. püspök, utána szt. olvasó végzi Ruzska Antal 3 órakor a szt. József hónapos ajtatossága, szt. beszéd tartja Ruzska Antal.

A gör. kath. kápolnában. 6 órakor mise. 9 órakor szt. mise d. u. fél 3 ó. keresztény tanítás, 3 órakor vecsernye, 4 órakor szt. olvasó.

* **A Csokonai kör választmányi ülése.** A Csokonai kör Géresi Kálmán elnöklété alatt tegnap délután 4 órakor választmányi ülést tartott. Az ülés érdekes pontjait a következőkben foglalhatjuk össze:

1. A kör pályázatot hirdet Csokonai V. M. életrajzát s irói jellemét tárgyzó műre. A pályázat mely 20 nyomtatott ivre terjedhet, ismertesse Csokonai egész irodalmi munkásságát s méltassa a költő legfőbb műveit. A pályázat határideje 1904. december hó 15-e, jutalma 1000 korona. A mű idegen kézzel írva jelítség levéllel ellátva a kör titkárához küldendő. A pályadíjra érdemes művet a kör kiadja.

2. A választmány megbizta valamelyik tagját, hogy az év végére olcsó füzetkét 4-6 iv terjedelemben, állítson egybe, Csokonai értékesebb költői művének terjesztése céljából. A kör e feladattal dr. Kardos Albert tanárt, a kör titkáráat bizza meg.

3. A kör bizottságot küld ki az 1905. január hó 28-án tartandó nagyobb szabású Csokonai-ünnep előkészületeinek megbeszélésére.

4. Az Uj Bokréta szerzői 300 korona segélydíjat kapnak.

Ezzel az ülés véget ért.

* **Vásár vasárnapja.** A debreceni híres országos téli vásárnak ma van vasárnapja. A különben is népes vásárnapon meg is látszik ma a vásár élénkítő hatása. Lépten-nyomon idegen, de régi jó ismerősökre bukkan az ember. Aztán városzerzte vásári zaj és vásári élénkség. A mai napon egyébként egész nap szünetel a vásárnapi munkaszünet éppen a vásár miatt.

* **Házi estély.** A divat minden téren roppantul hódít, ma holnap a magyar társadalmi életet is egészen modern alakba öltözteti, lerombolva a jó patriarkális szokásokat. A régi híres adomák, a melyeken azt fujdogálták, báresak ez az éjszaka, Szentgyörgy napig tartana, tizenhárom meg egy nap, kimulatom rózsám magamat. Zsurokká, teaestélyekké zsugorodtak, elvesztvén magyar jellegüket, hájukat. Itt-ott még mutatkoznak jelei a magyar zamatu mulatságoknak. Ilyen volt az a háziestély, a melyet Székely Ferenc felügyelő népe és leánya adott meghívott kedves vendégeinek. Estétől reggelig folyt a lakoma és a tánc vidám muzsikaszó mellett. Ott voltak gróf Klebelsbergné leányaival, Valéria, Elna, Margit comtesekkel, Perczel Dénesné leányaival Etussal, Ekkensberger Pelagie, Horváth táblabíró leányaival, Vecsey I. főjegyző nejével és Pirocska leányaival, vidékről is többen. A derék táncosok gárdáját juristáink és hadfiaink alkották.

* **Schweinitzer őrnagy temetése.** Tegnap délután 2 és fél órakor temették el honvédségünk egy derék, hirtelen és váratlanul elhunyt törzstisztját Schweinitzer Ferenc honvédőrnagyot, a közönség nagy és osztatlan részvéte mellett a Rákóczy utcai gyászházból. A javakorát 48 évet élt derék katona temetésén igen nagy gyászoló közönség volt jelen. Ott láttuk a helybeli összes fegyvernemek tisztikarát csaknem teljes számban, élükön Vogel Pál 39-es, Ekkensberger György huszár és Wieber honvédezedésekkel és Nagy huszár alezredessel. A város nevében Szabó Kálmán és Király Gyula tanácsosok jelentek meg. A temetési szertartást Dr. Wolaffka Nándor róm. kath. püspök végezte fényes segédlettel, míg a gyászmenet előtt egy a honvéd és közös gyalogságból egybeállított dísz zászlóalj lépkedett komor ünnepélyességgel, előtte a 39-esek zenekara egész uton bus gyász dalokat játszott. A korporsó pedig telve volt szebbnél-szebb koszorúkkal. Az elhunytat a Sz.-Annai róm. kath. temetőbe helyezték örök nyugalomra. A temetést Gebauer Károly ismert jönevű temetkezési vállalata rendezte nagy pontossággal.

* **Dr. Kiss Endre táblabíró temetése.** A debreceni bírói kar egyik érdemes tudós tagjának dr. Kiss Endre kir itélő

táblai bírónak tegnap délutáni 2 órakor volt a Kossuth-utca 39-ik számú gyászházában az ev. ref. egyház szerinti temetési szertartása. Az elhunytat örök nyugalomra a Szilágymegeyi családi sírboltba viszik. Dr. Kiss táblabíró temetésén, mely nagy részvét között folyt le, résztvett a helybeli bírói kar és jogász világ igen nagy számban. Az elhunyt már régebben betegeskedett. Hatvan éves volt s bánatos özvegyén kívül gyermekei és nagyszámu rokonság, ismerősök és barátok gyászolják igazán elhunytát.

* **Eljegyzések.** Az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették az anyakönyvi hivatalnál: Tiszai Imre ev. ref. földbirtokos eljegyezte Birinyi Máriát ev. ref., Veisz József izr. szabósegéd — Feldmann Régit izr., Bakóczy László ev. ref. bérlő — Szabó Zsuzsánnát ev. ref., Bauer Károly ág. ev. gyalog honvéd — Imre Sárát ev. ref., Tóth András ev. ref. vasuti munkás — Nádházi Zsuzsánnát ev. ref., Schmidt János róm. kath. vasuti pályalakatós — Várady Rózát ev. ref., Czeglédy Gyula ev. ref. pénztintézetű pénztáros — Pacelt Máriát róm. kath., Nyilas László ev. ref. földbirtokos Kertész Esztert ev. ref., Tóth Lajos ev. ref. dohányos Kovács Esztert ev. ref., Feigenbaum Lipót izr. szabó Schäfer Szerénát izr., Csatári Lajos ev. ref. vasutas Kozák Lidiát ev. ref., Dalmi József ev. ref. kefekötősegéd Balogh Esztert ev. r., Nagy István gör. kath. napszámos Monai Gizellát róm. kath., Pap János róm. kath. cipészsegéd Kovács Esztert ev. ref. Törő János róm. kath. őrmester Nagy Erzsébet ev. ref., Cziffer Emil Nándor róm. kath. mérnök Stikarovszky Johannát r. kath.

* **A vasuti pénztárnál.** Kopogtat a paraszt a jegyváltó ablakon. Kiszól a pénztáros:

- Mit akar?
- Adjon egy jegyet.
- Hová?
- Ladányba.
- Milyet?
- Natur-jegyet.

Retour-jegyet értett a jámbor. Kapott is.

Karácsonyi vakációban jegyet vált huszár a vasutnál ekként:

- Adjon egy huszár-jegyet Nánásra.

A pénztáros ad egy jegyet, de hozzászól:

- Ejnye, eltévesztettem, baka-jegyet adtam, na de elmehet ezzel is.
- Na hallja, — indignálódik a huszár — megmondtam világosan, hogy huszár jegyet adjon.

* **Változás az iparváltásnál.** Egy miniszteri rendelet mely most érkezett az ipartestülethez kimondja, hogy mindazon iparosok, kik iparukat beszüntették, csakis újabb ipar váltással jogosítotnak iparuk tovább üzésére. E rendelet megváltoztatja azon eddigi szokást mely szerint az iparokkal felhagyó iparosok csupán egyszerű kérvénnyel kérhették iparuk újabb üzését. Így tehát most az az iparos, ki iparával ha csak egy napra is felhagyna, újabb ipar üzéshez új iparváltása kívánatik. — Egy másik rendelet kimondja, a vásár alkalmával szokásos üzletvezető tartása érdekében, hogy önálló iparos, más iparosnak üzletvezetője nem lehet.

* **Halálozások.** Tegnap a következők hunytak el: Jónás Sándor róm. kath. 45 éves, Kovács Józsefné róm. kath. 22 éves. Glück Margit izr. 6 éves. Debreceni István ev. ref. 80 éves, özv. Némethy Gáborné ev. ref. 69 éves, Pirocska N. 4 napos.

* A csikágói tűz magyar áldozatai.
Egy Csikágóban élő magyar ember, Fischer Soma, aki az Iroquoys színház katasztrófája alkalmával részt vett a mentésben, írja, hogy a tűzkatasztrófa áldozata is van. Fischer Soma aki a csikágói Halwood Cash Register Company alkalmazottja, amelynek hivatalos helyisége közvetlenül a leégett színház mellett van, rögtön a tűz kitörése után legelső között volt, aki segítséget nyújtott a sebesülteknek. A tűzkatasztrófa áldozatai között van Ludvig Herman volt budapesti lakos, aki feleségével és két felnőtt leányával veszett a tűzbe. Ludvig szintén a Halwood Cash Register Company alkalmazottja volt. Martin Róbert magyarországi ember egyetlen fia, aki szintén bennégett a színházban, az ötödik magyar áldozat.

* Ösztöndíj iparos ifjaknak. Szabadka város pályázatot irt ki a Bogdanovics féle 6 iparos ösztöndíjra. Egy-egy ösztöndíj 200 korona s 6 évig tart. E hat év alatt tartozik az illető pályázat nyertes 2 évig belföldön, 3 évig külföldön tartózkodni. Hazatérte után mestersége első évében még mindig kapni fogja a 200 korona ösztöndíjat, Pályázhatnak lehetőleg szabadkai illetőségű tanoncokból lett keresztény, magyarul írni, beszélni tudó segédek.

Pályázni kívánók tartoznak pályázati kérvényüket 1904. febr. 15-ig Szabadka város tanácsához a következő felszerelésekkel betervezni:

- a születési anyakönyvi kivonat.
- (b) illetőségét és erkölcsi magaviseletét, a szülők állását és vagyoni állapotát igazoló helyhatósági bizonyítvány.
- c) iparos segédde történt felavatást igazoló bizonylat.
- d) a szorgalmat és ügyességet a szabadkai ipartestület által igazoló bizonylat.

Az ösztöndíjas köteles a mindenkori munkaadónak az ösztöndíjas szorgalmát, előmenetelét igazoló bizonyítványát, avagy ha valamely ipariskolát látogat, ezen iskolának bizonyítványát félévenként a szabadkai városi tanácsnak bemutatni.

Bővebb felvilágosítás a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál vagy bármelyik kerületbeli ipartestületnél nyerhető.

* Ingatlanok forgalma. Darvas Pál veszi a debreceni 1776. sz. tjkvben foglalt Fűvészkerület 8. sz. házat Ludmány Lajosné és társaitól 15, 000 koronáért.

K. Tóth Márton és neje Marjai Juliánna veszik a debreceni 7000. sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl csigekerti szőlőt Kiss István és neje Elek Juliánától 2400 koronáért.

Özv. Oláh Györgyné Szakácskiss Róza veszi a debreceni 374. sz. tjkvben foglalt Bocskai-tér 10. sz. házat Khrály Mártonné Szilágyi Róza és társaitól 6800 koronáért.

Makó Józsefné Horváth Sára veszi a debreceni 2137. sz. tjkvben foglalt hold 1246 négyszögöl ujosztású földnek négy hatodrészt Horváth Erzsébet Nagy Sándorné és társaitól 2266 korona 64 fillérért.

Harsányi István és neje veszik a debreceni 1425. sz. tjkvben foglalt 1 hold 1051 négyszögöl szőlőkerti szőlőt Darvas (előbb Dobschorb) Nándortól 12000 koronáért.

Nagy Imréné Berki Zsuzsanna és Pincés Imréné Nagy Juliánna veszik a debreceni 674 sz. tjkvben foglalt 5 hold 1300 négyszögöl öndódi földet Szabó Józsefné Boldog Zsuzsanna és társaitól 4000 koronáért.

x Használja a híres Hajdusági bajuszpedrót. Egy doboz 50 fill. Kapható. Debrecen Tóth Béla gyógyszeráránál.

Ma este az Arany Bika kávéházban Magyar Testvérek zene kara játszik.

E G Y L E T.

Református nőegylet.

A debreceni jótékony nőegylet tegnap délután tartott ülésében igen fontos határozatot hozott.

Egyhangulag kimondotta, hogy mivel a városban működő különböző felekezetű nőegyletek saját vallásuk szerint nevezik magukat, ezentul nevét *református nőegylet*re változtatva, hangsúlyozva azonban azt, hogy az irgalmaságot ezentul is felekezeti különbség nélkül gyakorolja.

Az ülésen Veressné Szathmáry Teréz elnöklet és körülötte a következő választmányi tagokat láttuk: Szabó Kálmánné alelnököt, Kiss Aronnét, Kavai Sándornét, Béressy Sámuelné, Konez Ákosné, Kiss Albertné, Sass Bélánét, Berzöffy Vincénét, Wessprémy Zoltánét, Lovassy Karolynét, Csanak Józsefnét, Bernáth Elémernét, Joó Istvánét, Sesztina Jenőné, Géresi Kálmánnét, dr. Nagy Lajosné, dr. Pallay Miklósnét, Kaszanyitzky Endréné, Dobiecki Sándornét, Kolbenhayer Kálmánnét, Szele Györgynét, dr. Tüdös Jánosné, Bosznay Istvánné, Jabloncay Kálmánnét. Komlóssy Dezsőné, dr. Kola Jánosné, Somogyi Pálnét, Szávay Gyulánét, Mayer Emilné, Vargháné Dalmy Teréz, Muraközy Rózát, Vértessy Lajosné, Szücs Kálmánnét, Fráter Ernőné Pázos Sándornét, dr. Oláh Miklósnét, Varga Károlynét, továbbá dr. Fráter Imre nőegyleti orvost, S. Szabó József tb. titkár, Szücs Kálmán pénztárost és Konez Ákos titkár.

Az ülést Veressné Szathmáry Teréz elnök nyitotta meg, fenkölt szavakkal üdvözlőlvén a választmány szép számban megjelent tagjait. Utánna S Szabó József tb. titkár fejtette ki szokott ékesszólásával és az igazság erejével azt az eszmét, melynek keresztülvitelére ezen ülés összehívott. Fáj — ugymond — lelkének, hogy szólnia kell, de ma, midőn minden felekezet ráirta nevét nőegyletére, mi sem maradhatunk el és mint zöme a város társadalmának, szintén új nevet adunk a debreceni jótékony nőegyletnek. Magas színvonalon álló beszéde végén jelezte, hogy ezen mozgalom célját Konez Ákos titkár bővebben kifejti.

Erre Konez Ákos titkár ismertette a debreceni jótékony nőegylet célját, eddigi működését és azt a szellemet, mely az együletet eddig vezette s ezentul is vezetni fogja. Elmondta ezután, hogy sokan úgy gondolták, hogy a jótékony konyság legtöbb sikerrel a vallásossággal együtt gyógyíthat meg legtöbb sebet. — Ezen az alapon előbb megalakult az ág. evangélikusok filléregylete, majd az izraelita nőegylet. Legujabban pedig egy harmadik nőegylet is alakult, mely a Szent Erzsébet egyesület nevet viseli s mely katolikus szellemben fog haladni. Ezért a jótékony nőegylet is felírja sok dicsőséget látott homlokára a református nevet. Végül kifejtette, hogy az új elnevezéssel nem fog el régi szeretetük, — melynek áldásait ezentul is kiterjesztik a város összes szegényeire, felekezeti különbség nélkül. A református cím tehát, — ugymond — nem zavarja meg sem árvaházunk benső életét, sem nem zárja ki jótékonyágunk köreiből azokat, kik az evangéliumilag reformált egyháznak nem hívei.

Ajánlotta végül az S. Szabó József által felolvasandó határozati javaslatot.

A választmány egyhangulag kimondja, hogy a debreceni jótékony nő-

egyletet *református nőegylet*é alakítja, hangsúlyozván azonban, hogy a szeretetet ezentul is felekezeti különbség nélkül gyakorolja. Ezen határozatot a folyó hó 24-én délelőtt 11 órakor tartandó közgyűlés elé terjeszti.

Végül Konez Ákos titkár köszönetet mondott a választmányi tagoknak szives megjelenésükért és ezzel az ülés véget ért.

A ref. nőegyletből. A debreceni jótékony nőegylet elnöke felkéri a választmány tagjait, hogy a február 6-ikán tartandó mulatság megbeszélése végett f. hó 20-ikán az az szerdán délelőtt 11 órakor sziveskedjenek lakásán összejönni.

A színház bérbeadása.

Szárazon, megjegyzés nélkül kiadjuk az alább következő tudósítást, mely a színház bérbeadása fellett rolyt hivatalos tanácskozásról van hiradással.

Lesz rá módunk és alkalmunk elmondani mindazt, amit a debreceni színháznak a nemzeti színművészet részére való visszahódítása érdekében égetően szükségesnek tartunk.

Ime a tudósítás:

Oláh Károly v. tanácsos a tanácsnak már legutóbbi ülése elébe terjesztette a városi színház jövőre való bérlése tárgyában a pályázati feltételek előleges és kidolgozott javaslatát.

A tanács a kidolgozott pályázati feltételeket tudomásul vette, egybea Vecsey Imre v. főjegyző esetleges akadályoztatása esetére Oláh Károly v. tanácsos elnöklete alatt Magoss György dr. Aczél Géza és Roncsik Lajos tagokból álló bizottságot küldött ki, az előterjesztett feltételek megvizsgálására illetve végleges megállapítása tárgyában,

A tanács egyuttal a bizottság feladatául a takarékoság elveit is lelkére kötötte.

Minthogy továbbá a tanács a tanácskozás eredményéről 8 nap alatt kívánja a jelentés betervezését a bizottság e tárgyban tegnap este 5 órakor Magoss György dr. hivatalos helyiségében már ülést is tartott.

Az ülésen a betegeskedő Vecsey Imre v. főjegyző helyett Oláh Károly v. tanácsa elnöklet, jelen voltak még Dr. Magoss György, Aczél Géza és Roncsik Lajos.

A tanácskozáson végleges határozatot nem hoztak. Tegnapi megbeszélésüket még meggondolni kívánják s főként Vecsey Imre v. főjegyző felgyógyulását is megvárják, hogy a jövő hét elején egy az 6 elnöklete alatti ülésbe hozzanak végleges javaslatot,

A bizottság tegnapi tanácskozásában ideiglenes előterjesztés tétetett.

Az egyik Roncsik Lajos-é. ki 6 vagy 9 évre kívánja a színházat bérbeadni, de úgy, hogy az eddigi városi segély akár a színházgaztó, utján, akár más módon, de egy állandó nyári színikör felépítésére fordíttassék. Ez esetben elejtik a színügyi bizottságot is.

Ha ezen előterjesztését nem fogadják el, úgy bele megy a 3 éves bérlésbe de minden városi segélyezés nélkül.

A bizottság többi tagjainak ideiglenes javaslata, hogy a színház 3 vagy

6 évre az eddigi segélyvel adassék bérbe, megtakarításként a fűtés, világítás, nyomtatványok költsége és a szabók fizetése a város helyett a szinigazgató által lenne fizetendő, amivel a város évi 4000 koronát takarítana meg.

Szó volt arról is, hogy a műszaki személyzetet is az igazgató fizesse ezentul. De ezt elejtették, minthogy a főmérnök ezzel elvesztené e személyzetnél közvetlen rönnelkezési jogát.

Minthogy a bérlet ügyet valamely módon építendő állandó nyári szinkör építésével akarják egybe kapcsolni, szóba jött, hogy jó volna erre előre helyet kijelölni s ha a pályázat így lesz kiírva a szinkör tervét is 60—70 frt. erejéig a leendő pályázathoz előre elkészíteni.

Beszélték arról is, hogy a könyvtár és rubatár csak elkallódik s hogy a jövőendő igazgató bérleti feltételei között felveendő volna, hogy köteles azt megvenni a várostól.

Végül felkérte a bizottság Oláh Károly elnököt, hogy míg a jövő héten e kérdések végleges megoldására és a bérleti feltételek részleteinek is végleges megállapítására még egyszer s újból össze jönnek, addig is a lehető megtakarítások további módzatai fölött gondolkozzék, amit a bizottság többi tagja is kötelességének nyilvánít.

Ime a színházi bérlet ügyének tegnapi tárgyalása, mit most csak hírül adunk minden megjegyzés nélkül.

A bizottság tanácskozása ezzel tegnap mintegy 6 órakor ért véget.

S Z I N H Á Z.

Műsor.

Jan. 17. vasárnap. Célután: Náni népszimű, este Aranyvirág, daljáték. Először

Aranyvirág.

Daljáték 3 felvonásban. Irta: Martos Ferenc. zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

Először adják január 17-én, ma este.

A budapesti Király Színház megnyitó darabját az Aranyvirágot Makó Lajos is idejekorán megszerezte és nem 6 rajta mult, hogy csak ma látjuk azt a mi színházunkban.

Martos Ferenc és Huszka Jenő darabjának a meséje a kékegü Nápolyban játszik, ott azon a tengerparton ahol annyi édesbus szerelem szála szövődnek. Beppo szereti Aranyvirágot, az utca és a tengerparti dalos leányát. — Szegények mindketten, de azért jókedvűek és boldogok, mert nincsenek lenyűgözve lelküknek szárnyai.

A leány táncol és dalol, pénzt keres, keresetén gyűrűt vesz és eljegyzí magát a legénynyel.

A daljáték meséje itt fordul egyet, amint illik. Mikor Aranyvirág Beppoval a hullámozó tengert nézi, átölelve a matróz viharverte nyakát, egy hajó érkezik a kikötőbe. Egy mátkapár száll ki a hajóból Gault Harry és mennyasszonya Stone Ellen. Unatkozó pár ember és egész valójuk elárulja, hogy részükre a föld nem teremhet oly virágot, melynek örülnének. Az angol azonban minden életuntásága mellett is meglátja a csinos leányt és mivel a daljáték írónak úgy tetszik a mesét szöni, a miss sem idegenkedik az életerős vidám matróztól. — Megismerkednek és ruhát cserélnek. Aranyvirágon csak úgy suhog a se-

lyem, a miss pedig utcai énekesnő lesz pár órára. Mikor Beppo Aranyvirághoz szólni akar, ez büszkén odavágja, hogy ő gazdag és semmi köze egy hajóslegényhez. Beppo csakhamar visszaadja a sértést, mert mikor Aranyvirág feléje fordul, nem akarja megismerni a nagyralátó leányt, sőt a gyűrűt is leveszi ujjáról.

A dacolás azonban nem tart soká. Aranyvirág elmegy bucsuzni a tengerparttól, hol oly boldog és elégedett volt. Eszébe jut a dal:

„Szegény, de büszke koldusok vagyunk...”

És e dalnak csodálatos az ereje. Aranyvirág nem kíván többé kincseket, hanem az igaz szerelem után sir fel a lelke. A dal, a régi dal egymás szívére hajtja őket és a darab végén egymáséi lesznek.

Martos Ferenc librettója tisztességes és ezen újabb darabjával is beigazolta, hogy a szinpad hatása nem a malackodásban áll, hanem a fantázia gazdagságában és a libretto tisztességes, elmés és virágosan megírt voltában. A szöveg bájos és költői, mint Italia földje és Nápoly mosolygó ege.

Huszka Jenő zenei tehetsége e darabban megizmosulva lép elénk. A ki ért a zenéhez, vagy szereti a hangszerelesben a finomságot, lágyságot, az ne mulassza el megnézni és meghallgatni e darabot, melyben a szöveg és zene egymást kiegészítik, színesítik és magyarázzák.

Koncz Ákos.

— (Pályázat a színházra.) A Nagyváradi Napló tegnap ideérkezett számában olvassuk ezt a mulatságos híradást, melynek bizonyosan valami félreértés lehet az alapja. A debreceni színházra való pályázat kiírásáról írván a N.-Napló, így folytatja:

Mint Debrecenben beszélük, az ottani színház komikusa Krémer Jenő egy gazda pékkel szövetkezett s erősen veri a nagy dobót a színház bérletéért. A publikum egy része kacag a készülődésen, de van egy rész, a melyik komolyan veszi, mert hát a perecek mesterének pénz van a zsebében. Mindenesetre érdekes, hogy Makó Lajosnak, a ki hosszú esztendőket töltött a magyar szinművészet szolgálatában s a ki mint fordító irodalmi érdemeket is szerzett, pályájának második felének egy pék iparossal kell felvenni a versenyt. Nem nézzük mi le, sőt megbecsüljük a tisztos ipart, de a percc és a tragédia összefüggését sekogysem tudjuk megállapítani.

— (Mucsaí bírálat.) Egyik szabadkai ujságban olvassuk ezt a takaros kis színházi bírálatot:

— Elbóditja az embert Gerlaki Hermin, akivel nem szabad egészen jóllakni, mert helyet kell hagyni a többinek is. En erősen hiszem, hogy nemcsak Szegednek, hanem Pestnek is fölfedezik majd és ekkor nem egy könnyen jutunk hozzá ahoz a sok búbajos mozdulathoz és egy-egy aranyat érő mosolyhoz, a melyek csak egy estén is ránk pazarol. Igazi párisi disztíngvált finomság és az előmozdulatok mintapédánya ez a lány. Nekem legalább ezekben a szerepekben még Bobjánál is többet ér, pedig ott elég nagy, Olyan búbajossága van a szinpadon, hogy a végrehajtó se tudná tőle ellicitálni és úgy tudja a szerepét, hogy

hamarabb megakad a kilőtt puskagolyó-bis a levegőben, mint ő. A hétköznapias kritika azt veti a szemére, hogy a hangja kicsi. Hát a vénusz lába is kicsiny, de aranyos. A hang hiányát pótolja nála az összhang, úgy hogy akinek ez se elég, az legjobb, ha Eldorádóba megy, ahol a tökéletesség világa van.

TAVIRATOK

A minisztertanács.

Budapest, jan. 16. Ma este minisztertanács volt, melyen valamenynyi itt időző miniszter részt vett.

Azetilén robbanás.

Szabadka, jan. 16. a polgári szállodában ma az acetilén telep felrobbant s óriási detonációt okozott. Az összes ablakokat szétzúzta, az épületet pedig erősen megrongálta. A srállo személyzete közül többen súlyosan mesegbesültek.

Szociálista zavargás.

Versec, jan. 16. Itt a szociáldemokraták ma bejelentés nélkül ülésezni akartak s ezért az ülést a rendőrkapitány betiltotta s kihallgatásra hívta a szociálista vezéreket. Erre a mintegy ötszáz főnyi tömeg a rendőrkapitányság épülete előtt fenyegető állást foglalt el, a katonaság érkezésének hírére azonban széteszlottak.

NYILT-TÉR. *)

Kiadó lakás.

A Simonffy utca 2. szám alatti városi bérházban egy 4. szobából és modern igényeknek megfelelő mellék helyiségekből álló (néhai gróf Csáky Adorján által birt) lakás kiadó.

Bővebb lelvilágosítás alulírott ügyvéd irodájában nyerhető.

Dr. Nyiri Ernő.

(Gróf Dégenfeld tér 3. sz.)

Donogán

és

Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen,

Kistemplombazár.

Ujnonnan átalakított divatáruház.

Menyasszonyi kelengye.

Vászon, asztalnemű, kész fehérneműek.

Téli

alsó ruházat óriási raktára.

Eladó borbély üzlet.

10 év óta fennálló, elegáns látogatókkal, bár mikor átvehető. —
Cím a kiadó hivatalban.

Mélyen t. vevőink figyelmébe!

Distingvált ízléssel állítottuk össze az idény béli ujdonságait.

u. m. remek festett selyem mooslírok, himzett gázok, (egyes toilettek), Ruha selymek, panne bársonyok, Creppe—de—chinek, selyem batisztok, Clüni csipkék és gáze szalagok.

Lovass és Ladányi

divatáruháza,
PIAC U. 7. (Bika mellett.)

INTELLIGENS URAK és HÖLGYEK!
Ha csak tisztasági szempontból is szereti a szép és formás körmeiket, forduljon teljes bizalommal

Szűcs János utóda

fodrász céghez
(Hunyadi-utca 26.), mely specialista körömápolásban (manicure). Debrecenben egyedüli, ki ezt az igazán szükséges új és divatos dolgot eszközöli, egyes kiszolgálásokat és havi bérletet is elfogad **olcsó árban**; kívánatra házhöz megyen.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Hergony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatás közvérsenél, cetrnál és megbűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Hergony” védjeggyel és a „Richter” czéggeljegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,
csehsz. és kir. udvari szállító.
Budapest.

Acetylen-lámpák.

Kocsirud Spritzbogenpözna || **lámpák**
lámpák || kerti- udvari- istálló- és kézi- asztali-
Szőlőpille acetylenlámpa.

Automobil- és kerékpár-acetylenlámpák.

Ejjeli szántásoknál gőzekékre, kiválóan alkalmasak mert nappali fényt adnak,

Bárdi József

48-5. BUDAPEST, VI., Gyá utca 48. szám
automobil nagykereskedés. — Árjegyzék ingyen

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
DEBRECENBEN, FŐTÉR 31-İK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő s bőrpoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdőséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehéríti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sörny, szeplő s egyéb tisztatlanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használ-
Harmat-arccpor, mely az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoz** ára 50 fill. **Nagyobb doboz** 1 és 2 kor.
A Molitergin a legkiválóbb arc s különösen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehéríti az arc- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Molitergin** ára 1 korona.

Mihalovits J. gyógyszerésze a „Kigyó”-hoz Debrecenben.

Növényi-hajszesz. Dr. Borsos-féle Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségeitől. Hatása kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.
Növényi hajkenőcs. Dr. Borsos-féle Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!
Iztelen csukamájolaj A Mihalovits-féle teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle
China-bor.
China vas-bor.
Conduangó-bor.
Pepsin-bor. } Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógytétel tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

